

Heemstede

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 9 april 2024

Zaaknummer : 1246200
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: Verdeelsystematiek 2023 lumpsumbudget perceel 1

- Ter informatie/update Toezeggingen/actielijst commissie of raad
 Beantwoording schriftelijke vragen Overige

De portefeuillehouders jeugd in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond hebben overeenstemming bereikt over de verdeelsystematiek van de kosten voor meervoudige specialistische jeugdhulp, ook wel perceel 1 genoemd. Via voorliggend bericht wordt u geïnformeerd over de wijze van verdeling over de zeven regiogemeenten, zoals die met terugwerkende kracht voor 2023 geldt en in de jaarrekening van dat jaar verwerkt wordt.

Voorgeschiedenis

In 2022 stelde uw raad de Regiovisie jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland vast. Die visie gaat over hoe gemeente Heemstede met de andere gemeenten in beide regio's goede jeugdhulp wil bieden die aansluit bij behoeften en mogelijkheden van ouders en gezinnen en die nu, en in de toekomst, betaalbaar is. Voor perceel 1 maken gemeenten gebruik van de diensten van vier samenwerkingsverbanden van jeugdhulpaanbieders, consortia genoemd. Die consortia worden door de gemeenten gefinancierd op basis van een lumpsumfinanciering. Dit betekent dat de consortia op basis van hun taken een vooraf vastgesteld bedrag ontvangen en niet, zoals bij de zogeheten open einde-financiering, op basis van resultaat per cliënt. Alle zeven regiogemeenten nemen een deel van dit lumpsumbudget voor hun rekening. Voorliggende brief gaat over de totstandkoming van het definitieve lumpsumbudget voor 2023 en de manier van verdeling over de zeven regiogemeenten.

Het onderzoek

In 2023 is er gewerkt met een voorlopig startbudget, welke gedurende het jaar op verschillende punten is gecorrigeerd. Het voorlopige startbudget voor 2023 is gebaseerd op de productie uit 2021 van de individuele aanbieders die nu onderdeel zijn van een consortia. Dit uitgangsjaar, 2021, is om verschillende redenen gewijzigd naar het jaar 2022.

Om te komen tot een gedragen verdeelsystematiek moest vastgesteld worden welk deel van het totale budget voor perceel 1 (de regionaal gemaakte zorgkosten) terug te leiden was naar gemeentelijke uitgaven voor jeugdigen met jeugdhulp en naar uitgaven met een regionaal doel. Daarom is in opdracht van de jeugdhulpregio's Zuid-Kennemerland en IJmond een onderzoek

uitgevoerd door adviesbureau Berenschot. Dat onderzoek richtte zich op het jaar 2022, in plaats van het initiële uitgangsjaar 2021. Dit omdat 2021 op het gebied van wetgeving af bleek te wijken van de jaren daarna. Dat houdt onder meer verband met het zogeheten woonplaatsbeginsel: vóór 1 januari 2022 was de verantwoordelijke gemeente in beginsel de gemeente waar de ouder met gezag woonde. Het woonplaatsbeginsel dat per 1 januari 2022 van kracht is, kent als woonplaats van een jeugdige de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf. Voor ambulante zorg is dat dus de gemeente waar de jeugdige zelf staat ingeschreven. Deze wijziging heeft tot significante verschillen geleid voor veel gemeenten in Nederland. Zo ook in onze regio.

Uit het onderzoek van Berenschot blijkt dat 93% van het deel van de kosten die met perceel 1 gemeoid gaan, toe te wijzen is aan de individuele gemeenten (wat heeft elke gemeente betaald voor hun jeugdigen met jeugdhulp). Met de resterende 7% zijn voorzieningen gefinancierd die een regionale functie hebben. Ze hebben betrekking op kwesties waarvan de kosten niet direct herleidbaar zijn naar individuele cliënten en gemeenten. Dat geldt bijvoorbeeld voor collectieve jeugdhulp op scholen. Daarnaast kwamen niet voorziene knelpunten aan het licht die opgelost dienden te worden en die niet gerelateerd kunnen worden aan afzonderlijke gemeenten. Over deze 7% hebben de colleges van de regiogemeenten afspraken gemaakt.

Verdeelsleutel 2023

Het principe achter de overeengekomen verdeelsystematiek is dat een gemeente betaalt voor het deel dat die gemeente gebruikt en dat gemeenten daarnaast meebetalen voor wat in regionaal verband gezamenlijk is verbruikt. Er is daarmee sprake van een gecombineerd profijt- en solidariteitsbeginsel.

Voor het verdelen van de kosten van de 7% over de samenwerkende gemeenten, waren verschillende rekenmethoden voorhanden. Zo konden ze worden verdeeld aan de hand van het aandeel per gemeente, gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente, het aantal jeugdigen per gemeenten of het aantal jeugdigen per gemeente dat jeugdhulp ontvangt. De laatste optie werd als best passend beschouwd door de portefeuillehouders jeugd van de jeugdhulpregio's.

De nu vastgestelde systematiek betreft een verdeling over het contractjaar 2023. Er wordt nu bezien of de verdeling voor 2024 en daaropvolgende jaren aanpassing behoeft.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van deze afspraken zijn voor elke gemeente anders. Dit houdt niet alleen verband met het aantal jeugdigen dat hulp ontvangt, maar ook met de wijze van begroten – de ene gemeente paste de begroting in het nabije verleden aan op basis van inhoudelijke ontwikkelingen en veranderingen, de ander koos ervoor slechts een gemeentelijke indexatie toe te passen.

In de programmabegroting 2023 bedroeg het budget voor jeugdhulp € 4.559.536. Uit dit budget worden onder andere de kosten voor perceel 1, perceel 2 en de regionale loonkosten betaald. Op basis van het verwachte gebruik aan jeugdhulp in 2023 is bij de najaarsnota het budget met € 522.000 verhoogd tot € 5.081.536.

Doordat de nieuwe verdeelsystematiek voor jeugdhulp binnen perceel 1 resulteerde in extra incidentele kosten van € 349.984 voor de gemeente Heemstede in 2023, heeft dit tot een daadwerkelijke realisatie van € 5.264.291 aan kosten op jeugdhulp geleid. Ten opzichte van het beschikbare budget in 2023 is dit een overschrijding van afgerond € 183.000. Voor een cijfermatig overzicht wordt verwezen naar onderstaande tabel.

Doordat overschrijdingen op de open einde regelingen onttrokken worden aan de reserve sociaal domein, is dit bij de jaarrekening 2023 budgetneutraal.

<i>Jeugdhulp budget gemeente Heemstede</i>	
Budget jeugdhulp start 2023	€ 4.559.536
Verhoging najaarsnota 2023	€ 522.000
Budget jeugdhulp jaarrekening 2023	€ 5.081.536
Realisatie jaarrekening 2023	€ 5.264.291
Verschil	€ 182.755

Toekomst

De uitgaven voor de jeugdhulp worden echter beïnvloed door meer factoren dan enkel de nieuwe verdeelsystematiek. Naast deze ontwikkelingen rondom de regionale samenwerking, zien we net als voorgaande jaren weer een toename in kosten voor jeugdzorg die aansluit bij de landelijke trend. We zien ook regionaal een stijging in het zorgvolume (aantallen unieke cliënten, zorgzwaarte en zorgduur). In regionaal verband werken we aan maatregelen om te groei te stuiten. Ook wordt er gewerkt aan de uitwerking van de landelijk vastgestelde Hervormingsagenda Jeugd. Met de agenda worden de kaders van de jeugdwet meer geduid maar of hiermee inhoudelijke en financiële veranderingen te realiseren zijn, is nog niet helder. Mede doordat de problematiek ook andere wetten raakt en hierom niet los van elkaar gezien kan worden. Het voorkomen van (zware) jeugdzorg doen we echter niet alleen voor onze begroting, maar vooral ook voor het welzijn van de jeugd en het gezin.